

"ATA QË BËJNË DHIKËR, MORËN KREJT TË MIRËN ME VETE!"

"Ajo që duhet të përgatisim sot, në këto kohë sprovash dhe intrigash, etiketimesh të pasakta në hak të Islamit dhe muslimanëve, në një kohë kur "mongolët" e kohës tonë, dogjën dhe shkatërruan para pak ditësh bibliotekën e madhe të Mosulit në Irak, me mbi dhjetë mijë libra e dorëshkrime të rralla, në skenat e reja të shfaqjeve islamofobike në botë, është një model i suksesshëm lexuesish dhe kërkuesish të dijes, të cilët janë të lidhur si duhet pas saj, shoqëruar me dhikrin e përhershëm të Zotit."

Imam Muhamed B. Sytari
Myfti i Zonës Shkodër

Të gjitha falënderimet e plota dhe madhështia absolute i takojnë vetëm All-llahut të Madhëruar, i Cili thotë në Kur'anin Famëlartë: "E Ai (Zoti) ia mësoi Adem-it të gjithë emrat (e sendeve)"¹

Salavatet dhe selamet më të përzemërta ia dërgojmë sot në këtë ditë dhe në çdo ditë, zotërisë tonë, Hz. Muhammedit (a.s), i cili lutej: "All-llahumme të lutem të më dhurosh dije të dobishme dhe kërkoj mbrojtjen Tënde nga dija e padobishme"²

TË NDERUAR DHE TË DASHUR XHEMATI I DIJES DHE I NJERËZVE TË SAJ,

Ditën e djeshme, faqja zyrtare e angazhuar në internet për përhapjen e mesimeve dhe këshillave të dijetarit të shquar damasken, shehidit të mihrabit, Dr. Muhammed Said Ramadan El-Buti (1929-2013), publikoi një video. Një pjesë e marrë nga një konferencë e zhvilluar në Damask, në verën e vitit 2002. E kujtoj si tani atë ligjëratë, pasi isha i pranishëm në sallë...

Dijetari i shquar, ndër të tjera sjell në vëmendjen e të pranishëmve një moment shumë emocionues, nga vegjëlja e tij. Me gjuhën e emocioneve, që e shoqëronin, dëshmon: "Nuk kisha hyrë akoma në moshën e pjekurisë, kur babai im"³

1. Kur'ani, El-Bekare:31.

2. Transmetuar nga Ibni Hibbani, nga Xhabir ibni Abdil-lah (r.a).

3. Dijetari i shquar Molla Ramadan El-Buti (1888-1989).

"ATA QË BËJNË DHIKËR, MORËN KREJT TË MIRËN ME VETE!"

më mori për dore drejt medresesë. Më tha: "Biri im, sikur ta dija se rruga për të mbërritur drejt All-llahut, kalon nga koshat e rrugës, do të bëja pastrues! Por, vështrova dhe kuptova se rruga që të çon drejt All-llahut, është dija! Dhe, ja, po të marr për dore drejt kësaj rruge. Por, ruaju, mos e bëj dijen shërbëtore të dunjasë tënde! Ruaju, mos e bëj dijen shkallë drejt famës! Kushti i vetëm që kam për ty është ta shfrytëzosh dijen për një qëllim, që s'ka të dytë: arritjen e pëlqimit të All-llahut! A ma jep besën për këtë?" – I thashë: Ta jap besën! (Ndonëse, asokohe isha i vogël dhe nuk ia dija vlerën këtyre fjalëve, si sot. Por, asokohe zotëroja respektin për babën tim!)"⁴

Pastaj, m'u kujtua leximi i një hadithi mbi vlerën e dhikrit. E rrëfen Ibn Kajjim El-Xheuzijje (691-751) në një prej librave të tij, teksa shpjegon vlerat e mëdha që ka përmendja e All-llahut në jetën e përditshme.

Thotë: "(E pesëdhjetë e gjashta)"⁵ Është se njerëzit më të mirë në çdo fushë, janë ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar, në të. Për shembull: agjëruesit më të mirë, janë ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar, haxhilerët më të mirë, janë ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar. Dhe kështu për të gjitha punët.

Rreth kësaj teme, Ibn Ebid-Dunja transmeton një hadith *mursel*, në të cilin i Dërguari i All-llahut (a.s) u pyet: Xhemati i cilës xhami është më i miri? Tha: "Janë ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar". E pyetën: Po xhenazja më e mirë? Tha: "Ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar". E pyetën: Po sakrifikuesit më të mirë? Tha: "Ata

që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar". E pyetën: Po haxhilerët më të mirë? Tha: "Ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar". E pyetën: Po adhuruesit më të mirë? Tha: "Ata që më së shumti i bëjnë dhikër All-llahut të Madhëruar".

Ebu Bekri (dmth, Ibn Ebid-Dunja) thotë: "Ata që bëjnë dhikër, morën krejt të mirën me vete!"⁶

*DUA T'JU THEM
SE DIJA PA DHIKRIN,
ËSHTË SI
ZOGU ME NJË KRAH.
DHE SE DIJA PA
DHIKRIN, RREZIKON
TË KTHEHET NË DIJE
TË PADOBISHME,
PREJ SË CILËS
RESULULL-LLAHU (A.S)
KËRKONTE MBROJTJEN
E ZOTIT!*

TË NDERUAR VËLLEZËR DHE MOTRA BESIMTARË,

Pata dëshirë ta nis këtë hytbe me kujtimet e dijetarit të shquar të kësaj kohe, që në vetvete, janë kujtime që përkthejnë më së miri shpirtin e

4. https://www.facebook.com/naseemalsham?fref=pb&hc_location=profile_browser

5. Prej vlerave dhe dobive të dhikrit.

6. Ibn Kajjim El-Xheuzijje, "El-vabilus-sajjib minel-kelimit-tajjib", botimi i parë, Kajro, 1987, f. 104.

afrimit të muslimanëve me dijen dhe kërkimin e pëlqimit të All-llahut në jetën e tyre.

E pasova me dëshminë e mrekullueshme profetike, rreth vlerës së dhikrit në jetë, sepse dua të tërheq vëmendjen e nxënësve, studentëve dhe kërkuesve të dijes, drejt një fakti shumë të rëndësishëm për jetën e tyre. Dua t'ju them se dija pa dhikrin, është si zogu me një krah. Dhe se dija pa dhikrin, rrezikon të kthehet në dije të padobishme, prej së cilës Resulull-llahu (a.s) kërkonte mbrojtjen e Zotit!

Në vijim të logjikës së hadithit të lartpërmendur, pyetja se cili kërkues i dijes është më i miri, do të kishte si përgjigje të natyrshme: "Ai që më së shumti i bën dhikër All-llahut të Madhëruar!"

Më lejoni, që brenda konteksteve të kësaj hytbeje, të citoj njërin prej dijetarëve të shquar të shekujve të shkuar, Shejhul-Islamin Ibn Tejmije (661-728), i cili forcën e vullnetit për të mësuar e për t'u thelluar në dije, e merrte nga dhikri. Sepse "ai kishte virde dhe dhikre, që i vepronte në vazhdimësi"⁷

Ibn Kajjim, tregon se e kishte dëgjuar Ibn Tejmijen, teksa lutej në sexhde: "All-llahumme më ndihmo të të bëj dhikër..." dhe se Mësuesi i tij i kishte thënë: "I burgosur është ai që është burgosur zemra e tij nga Zoti i tij i Madhëruar. I robëruar është ai

që është robëruar nga epshet e tij"⁸

Poashtu, ai i kishte thënë nxënësit të tij të afërt, Ibn Kajjimit, se: "Dhikri për zemrën është si uji për peshkun. E si mund të jetë gjendja e peshkut, kur ndahet nga uji?". Sikurse thoshte: "Nuk e lë dhikrin, vetëm se me qëllim që të pushoj, në mënyrë që ta shfrytëzoj atë pushim për një tjetër dhikër"⁹

TË DASHUR KËRKUES TË DIJES DHE LEXUES TË ETUR,

Ajo që duhet të përgatisim sot, në këto kohë sprovash dhe intrigash, etiketimesh të pasakta në hak të Islamit dhe muslimanëve, në një kohë kur "mongolët" e kohës tonë, dogjën dhe shkatërruan para pak ditësh bibliotekën e madhe të Mosulit në Irak, me mbi dhjetë mijë libra e dorëshkrime të rralla, në skenat e reja të shfaqjeve islamofobike në botë, është një model i suksesshëm lexuesish dhe kërkuesish të dijes, të cilët janë të lidhur si duhet pas saj, shoqëruar me dhikrin e përhershëm të Zotit.

Vetëm ky model është i denjë dhe i garantuar për të pasur sukses në jetë, veçanërisht në përballje me sfidat e saj.

E vërteta është se në këto 25 vite të rimëkëmbjes së Thirrjes Islame në Shkodër e në Shqipëri, ne së bashku kemi dështuar për të promovuar një

model të tillë, që garanton edhe më tepër vlera islame dhe cilësi, për të cilat ka nevojë shoqëria e jonë!

Ne kemi nevojë, që kërkuesi i dijes së kësaj kohe, të ndjekë shembullin e dijetarit të shquar të shekujve të parë, Imam Muhammed Ibnul-Hasen Esh-Shejbani (132-189), i cili thoshte, se: "Kush dëshiron të largohet qoftë edhe një orë nga kjo dije, le të largohet në këtë moment, sepse puna e jonë është nga djepi deri në varr!"¹⁰

TË DASHURIT E MI,

Në përfundim, më lejoni të risjell në vëmendjen tuaj, konkluzionin e rëndësishëm, se: "Islami është një fé, që në themelet dhe degëzimet e tij, ngrihet mbi kuptimin dhe diturinë. Dhe, se nuk është adhuruar All-llahu me diçka më të mirë sesa dija, as nuk është prezantuar me diçka më të mirë sesa dija..."¹¹

Prandaj ta shfrytëzojmë kohën për t'u thelluar në dije, duke e shoqëruar këtë kohë me përmendjen e vazhdueshme të All-llahut, sepse dija pa dhikrin, është si një trup i bukur, pa shpirt!

*(Hytbe e mbajtur
në xhaminë e Medresesë)
Shkodër, më 27 shkurt 2015*

7. Shejkh Abdulfettah Ebu Guddeh, "El-ulemaul-uzzab", botimi i gjashtë, Bejrut, 2008, f. 169.

8. Shejkh Abdulfettah Ebu Guddeh, vep. e cit., f. 177.

9. Shejkh Abdulfettah Ebu Guddeh, vep. e cit., f. 178.

10. Dr. Ali Ahmed En-Nedvi, "El-Imam Muhammed Ibnul-Hasen Esh-Shejbani", botimi i parë, Damask, 1994, f. 30.

11. Shejkh Ali Esh-Sherbexhi, "El-erbaunel-mukhtare fil-fedailid-diniyeti vel-insaniyye", botimi i parë, Kuvajt, 2006, f. 226.

Dr. Mervan Shejkhulerd

Veçoritë e sfidave në shoqërinë njerëzore na njohin me refleksionet e jetës së lirë e të bukur dhe me errësirën e zullumit dhe armiqësisë.

Jeta njerëzore nuk është një fushë e gjelbër, nuk sjell vetëm mirësi dhe nuk është e lehtë. Njerëzimi në këto kushte është gjë tjetër. Të gjitha konfliktet e jetës i shikon të trokasit në derën e njeriut, godasin dëgjimin e tij, i verbojnë shikimin, i ndez trurin, shtyjnë frikën dhe shfaqin, ose bëjnë shpresat e së ardhmes më të mëdha sesa mizoria e frikës?

Jeta njerëzore mbi sipërfaqen e tokës është me tatëpjeta dhe konflikte ditore, të cilat krijojnë gjendje të ndryshme tek njerëzit, që zëvendësojnë njëra-tjetrën. Në të ka vdekje dhe jetë, ka shkatërrim dhe paqe, vullkane dhe tërmete, përmytje dhe uragane, mbytje në detë dhe shpëtim, lakmi dhe zhvillim, në të ka vdekjeprurës dhe jetëbërës.

Kjo llojshmëri e madhe, mbart forma, që sfidojnë shoqërinë njerëzore dhe ajo gjendet përballë dy ballafaqimeve: E para: Ballafaqimi me sfidat natyrore, ndërsa e dyta: Konfliktet njerëzore mes individëve dhe komuniteteve dhe mes popujve. E gjitha kjo prodhon në shoqërinë njerëzore shumëllojshmëri gjendjes, vdekje, jetë, martesë, divorc, jetimë, gra veja, varfëri, nevojë, skllavëri, shërbëtorizëm, lypje, privim, pasuri, fuqi, urtësi, padrejtësi, mashtrim, armiqësi, drejtësi, durim, përpjekjes, tirani, arrogancë, mendjemadhësi, modesti dhe dobësi.

Padrejtësia tejkalon kufijtë dhe shtrihet, derisa bëhet terror dhe vrasje.

Si mundet njerëzimi në prehrin e njerëzores ta përballojë gjithë këtë?

Prej mirësive dhe begative më të

TË DREJTAT E GRAVE, FËMIJËVE, JETIMËVE, TË VEJAVE, NEVOJTARËVE DHE NJERËZVE TË DOBËT

mëdha të Allahut për mbarë njerëzimin është dërgimi i Pejgamberë dhe të Dërguarve që të jenë thirrësit e mëshirës dhe butësisë, të shpëtojnë njerëzit nga humbja e shthurja (fesadi) dhe heqin prej tyre urrejtjen e armiqësinë dhe i drejtojnë në rrugën e drejtë për të fituar mëshirën e madhe të Allahut në Ditën e Gjykimit.

I fundit dhe vula e tyre ishte i Dërguari i Allahut (a.s) për të cilin Zoti i gjithësisë thotë: *“Juve ju erdhi i dërguar nga lloji juaj, atij i vjen rëndë për vuajtjet tuaja, sepse është lakmues i rrugës së drejtë për ju, është i ndjeshëm dhe i mëshirshëm për besimtarët”*. (Sureja Et-Teube: 128)

“Dhe Ne nuk të dërguam ty (o Muhamed), përveç se mëshirë për gjithë njerëzimin”. (Sureja El-Enbija: 107)

Prej këtyre të vërtetave njihemi me faktorët e padukshëm, që qëndrojnë pas padrejtësisë vrasjeve dhe armiqësisë, dhe si rrjedhojë njihemi me metodat kur'anore, ato të traditës profetike dhe prej të gjithave këtyre së bashku dallojmë pikënisjen shkencore, besimore, edukative, morale, të cilat i arrin në themele liria, drejtësia, dinjiteti njerëzor dhe shembjen e faktorëve të zullumit, vrasjeve dhe armiqësisë.

Vëllezërit e mi të dashur

Të ndezim një qiri për të na ndriçuar në mesin e errësirës është më mirë, sesa të rrimë duarlidhur duke mallkuar errësirën e të zhytmi në dhimbjen dhe fasadin e saj. Në Suren Nisa dhe gjithçka që përmban ajo prej lirive të femrës, njohjen me të drejtat që i takojnë asaj, rregullimin e lidhjeve të saj me burrin, familjen dhe shoqërinë janë garanci për sigurimin e paqes mes gruas dhe burrit të saj dhe fëmijëve, materialisht, mendërisht, shoqërisht dhe moralisht.

Dhe në Suren Bekare, Ali Imran, Maide, En'am dhe Arafë gjejmë trajtimin kur'anor për të tilla dukuri agresive, sido qofshin ato, nëpërmjet mënyrës së trajtimit të riskut, qarkullimit të pasurisë, marrëdhëniet ekonomike në shoqëri, apo përmes rrugës së rafinimit të

njeriut dhe mbrojtjen e tij nga rreziqet e rrëshqitjes në greminat e shthurjes dhe tiranisë. Sepse në momentin që e mbron atë nga zullumi, mbjell në të vlerat e drejtësisë dhe barazisë dhe kur e çliron atë nga padituria dhe injoranca, i dhuron çelësat e mësimit, të dijes, njohjes, kërkimit dhe ndërtimit të marrëdhënieve të larta e të njohura njerëzore.

Në kohën kur njerëzimi përballet

*PREJ MIRËSIVE
MË TË MËDHA
TË ALLAHUT
PËR MBARË NJERËZIMIN
ËSHTË DËRGIMI
I PEJGAMBERË
DHE TË DËRGUARVE
QË TË JENË THIRRËSIT
E MËSHIRËS
DHE BUTËSISË...*

me kthetrat e kolonizimit, luftërave shkatërruese dhe veprave agresive e pushtuese, vepron në ndërtimin e njeriut dhe shoqërisë, e cila mëson e punon dhe përpiqet të realizojë lumturinë e shoqërisë në popull dhe në fshatin e madh të njerëzimit të kësaj bote.

Pikënisjet me të spikatura janë:

Allahu i Madhërishëm thotë: *“O ju njerëz ! Kijeni frikë Zotin tuaj që ju ka krijuar prej një veteje (njeriu) dhe nga ajo krijoi palën (shoqen) e saj, e prej atyre dyve u shtuan burra shumë e gra. Dhe kijeni frikë Allahun që me emrin e Tij përbetoheni, ruajeni farefisin (akraballëkun), se Allahu është mbikëqyrës mbi ju”*. (Sureja En-Nisa: 1)

Allahu i madhërishëm në një ajet tjetër thotë: *“Zoti yt ka dhënë urdhër të prerë që të mos adhuronit tjetër pos Tij, që të silleni në mënyrë bamirëse ndaj*

Dr. Muhamed V. Sulejman

KUSH DO TA NDREQ FENË, NËSE DIJETARËT JANË TË PRISHUR!

"Kujt i bën dobi kripa, kur kripa është e prishur"! - (proverb arab)

Në një kohë, kur ymeti ynë po përballlet me sfida që e rrethojnë nga çdo cep e nga çdo anë, njeriu pyet vetveten: Në çfarë gjendje kemi arritur? Cila është gjendja e dijetarëve dhe e thirrësve tanë? Si e mbrojnë fenë e tyre dhe si e formësojnë në mendjet e njerëzve dhe zemrat e tyre pamjen e kësaj feje përmes fetvave dhe ideve të tyre? A e kupton, çdokush që flet në emër të fesë, se ai është kumtues i Allahut dhe i Dërguarit të Tij dhe të mos guxojë të flasë në fenë e Allahut pa dituri dhe pa argument?

Nëse shfaq një mendim, apo interpretim, studim ose fjalim, le të kujtojmë se ai është interpretim dhe mendim që mbart mundësinë e gabimit

prindërve. Nëse njërin prej tyre, ose që të dy, i ka kapur pleqëria pranë kujdesit tënd, atëherë mos u thuaj atyre as "of-oh", as mos u bë i vrazhde ndaj tyre, po atyre thuaju fjalë të mira (të buta, respektuese)". (Sureja El-Isra: 23)

Gjithashtu në një ajet tjetër, Allahu i Madhërishtëm urdhëron e thotë: "E ç'gjë të mësoi ty se ç'është Akabe (rruga e vështirë)? Është lirimi i një skllavi. Ose dhënia e ushqimit në kohën kur mbretëron uria. Ndonjë jetimi që është i afërt. Ose ndonjë të varfëri që e ka molisur varfëria" (Sureja El-Beled: 12-16)

Pejgamberi (a.s) thotë: "Ruajuni zullumit (padrejtësisë) sepse zullumi është errësirë ditën e gjykimit dhe ruajuni lakmisë sepse lakmia ka shkatërruar ata të cilët ishin para jush, i detyroi ata që të lejojnë gjakun e tyre dhe të marrin nderin e tyre". (Transmeton Muslimi)

Sa shumë kemi nevojë, ndërkohë që ne vuajmë shumë prej fenomeneve të vrasjeve, shthurjes dhe armiqësisë,

dhe atë të saktësisë gjithashtu. Të mos shikojë askush veten e tij sikur ai është rojtari i së vërtetës absolute, dijetari i çdo gjëje dhe se ai zotëron horizont të gjerë që përfshin çdo gjë, e nuk e përfshin asgjë.

Për dijetarët e kësaj feje, thirrësve të saj dhe kujtdo që thotë se i përket asaj:

Mos luani me dashurinë e njerëzve për fenë e tyre dhe dëshirën e mirë që kanë për respektimin e dispozitave të saj. Mos debaton në të lejuarën dhe të ndaluarën (hallallin dhe haramin). Dhe mos e prehni shpatën në ndalime dhe harame në fytyrën e njerëzve në ato gjëra që kanë më shumë se një interpretim dhe pluralizëm mendimesh për të. Mos u bëni udhë të armiqve të ymetit dhe vendit, duke i justifikuar atyre veprat dhe punët që bëjnë. Bëhuni sa ngjarjet, të cilat po kalon ymeti, mos zvogëloni madhështoret dhe mos zmadhoni vogëlsirat. Ka gjëra që duken të vogla në dukje, por ato janë të mëdha në

efekte, kuptime dhe përfundime.

Nëse jemi në një kohë, karakteristikë e së cilës është shpejtësia, atëherë mjerë për ju nëse jepni fetva të shpejta të paketuara të gatshme, që i prezantojnë shujukh (dijetarë), disa prej tyre janë bërë yje të kanaleve satelitore për ata që i paguajnë, i mbështesin financiarisht, apo ua zbukurojnë pamjen e tyre.

Si mendoni, a mos kemi ndërtuar një brez që i është shkatërruar aparati imunitar në kokat dhe zemrat e tyre dhe janë bërë përçartë të humbur që pasojnë çdo çjerrje dhe është e vërtetë fjala ndaj tyre: Kush e sheh vdekjen, rend pas saj me sëmundje të pashërueshme.

Sa shumë kanë shpenzuar disa (prej dijetarëve) vite e vite të tëra kohe dhe mudi në prodhimin e fetvave dhe sugjerimeve të pavlera, që i ka ikur koha, apo gjithë shqetësimi i tyre ishte kënaqësia e njerëzve dhe servilizmi ndaj tyre.

A jemi bërë në kohën e llagapeve (titujve) që zotërohen vend e pa vend, ia japim dhe ia veshim çfarëdolloj thirrësi e profesori të veçantë, duke i lehtësuar talljen me fatet e njerëzve, duke justifikuar veten për lojën me mendjet e tyre dhe duke lejuar (bërë hallall) zhgapjen e pasurisë që zotërojnë?

A është bërë feja, mendjelehtësia në të dhe bisedat rreth çështjeve të saj punë e atyre që nuk kanë punë tjetër, duke u bërë e që nuk dëgjojmë e lexojmë tjetër, veçse fetva qesharake që nxisin për tallje e refuzim? Për ta është e vërtetë fjala e Allahut (xh.sh): "A mos kanë ortakë, që u kanë ligjëruar atyre në fe, çfarë nuk ka lejuar me të Allahu"? Apo do të sundojë ligji i centrifugës, ku Zoti (xh.sh) thotë: "Ndërsa shkuma do të largohet e tharë dhe ajo që i bën dobi njerëzve do të mbesë në tokë".

Përktheu nga arabishtja:

Lavdrim Hamja

për tu kthyer tek Libri i përsosur i Allahut dhe të lexojmë në të: "Elif, Lam, Mim. Ky është libri që nuk ka dyshim në të (sepse është prej Allahut), është udhëzues për ata që janë të devotshëm. Të cilët besojnë të fshehtë, e kryejnë faljen (namazin) dhe prej asaj që Ne u kemi dhënë, ata japin (zeqat, sadaka etj). Dhe ata të cilët besojnë në atë që tu shpall ty dhe në atë që është shpallur para teje dhe që janë të bindur plotësisht për (jetën e ardhshme në) botën tjetër (ahiretin). Të tillët janë të udhëzuar nga Zoti i tyre dhe vetëm ata janë të shpëtuarit". (Sureja El-Bekare: 1-5)

Në ajeti tjetër i Allahut thotë: "Ju e kishit shembullin më të lartë në të Dërguarin e Allahut, për atë që shpreson në shpërblimin e Allahut dhe në botën tjetër, dhe e përmend shumë Allahun". (Sureja El-Ahzab: 21)

Përktheu nga arabishtja
dhe përshtati në shqip:

Ervil Kuçi

Hfz. Mehas Alija

Imam, xhamia "El-Hidaje", Zvicër

Falënderimet dhe lëvdatat më të mëdha janë për Allahun e Madhëruar, Zotin dhe Krijuesin e të gjitha botëve. Selami dhe përshëndetjet tona qofshin edhe për të Dërguarin e Allahut, Muhammedin Alejhisselam, mbi familjen e tij të madhe, mbi shokët e tij dhe mbi të gjithë ata që jetuan me të vërtetën në zemër.

Të nderuar vëllezër e motra, hytben e sotme do ta filloj me ajetin kuranor, ku Allahu i Madhërishëm thotë:

"All-llahu i lartëson ata që besuan prej jush, i lartëson në shkallë të lartë ata të cilëve u është dhënë dituri. All-llahu është i njohur mirë me atë që punoni." (El-Muxhadele, 11)

Fjalët e para që i zbriti Allahu nga Kur'ani janë këto: *"Lexo në emër të Zotit tënd që krijoi, Krijoi njeriun prej një copë gjaku të ngjizur. Lexo, pse Zoti jot është më bujari. Ai i cili e mësoi njeriun të shkruaj me pende. Ai që i mësoi njeriut atë që ai s'dinte."* (El-Alak, 5).

Është shumë interesant komenti i dijetarit të shquar dhe ish-rektorit të njohur të Azharit në Kajro, Abdul-Halim Mahmud, i cili thotë se fjalia "Lexo në emër të Zotit tënd", donë të thotë "Jeto në emër të Zotit tënd". Pra, le të jetë e tërë jeta jote e kushtuar vetëm për Allahun e Lartmadhërishëm.

Për ta theksuar dhe vlerësuar edhe më tepër diturinë dhe shkencën, i Madhi Zot është betuar në lapsin, dhe ka thënë: *"Nun! Betohem për penën dhe për atë që shkruajnë."* (El-Kalem, 1). Nuk ka fe, religjion apo ndonjë libër fetar që më së shumti ka nxitur për lexim dhe këndim se sa Islami dhe Kur'ani. Fjala "Ilm" (dituri), me të gjitha format e saja, në Kur'an përmendet në më shumë 100 herë. Vetë fjala "Ilm" në Kur'an përmendet 80 herë, "alim" (dijetari) përmendet 140 herë, kurse

QYTETËRIMI ISLAM NIS ME LEXIM DHE SHKOLLIM

"El-Alim" – Allahu, ai i cili di gjithçka, përmendet në 158 vende.

Të nderuar vëllezër e motra, të flasësh për diturinë donë të thotë të zhytesh në një oqean të pafund, por ne, me këtë rast, do të mjaftohemi vetëm në një segment të kujdesit dhe përkushtimit ndaj ditorisë.

Kethir ibn Ibn Kajs na ka transmetuar: "Një herë isha ulur me Ebu Dardanë, (r.a), në xhaminë e Damaskut, kur ja, iu afrua një njeri dhe i tha: "O Ebu Darda, kam udhëtuar nga Medineja deri këtu me të vetmin qëllim që të mësoj një hadith prej teje, pasi që kam kuptuar se ti atë e ke dëgjuar drejtpërdrejtë prej Pajegamberit (a.s)".

Ebu Darda i tha: "A ke ndonjë punë tjetër në Damask?" Njeriu i tha: Jo. Ebu Darda: Vërtetë nuk ke asnjë punë në Damask? Njeriu: "Erdha këtu për mësuar, qoftë edhe një hadith."

Ebu Darda: Dëgjo! Unë e kam dëgjuar njëherë të Dërguarin e Allahut (a.s) të thotë: "Atij i cili e bënë një rrugë të gjatë, me qëllim për të kërkuar dituri (ilm), Allahu (xh.sh), ia lehtëson rrugën për në Xhennet. Melaqet i hapin fletët e tyre për secilin hap që bëjnë ata dhe çdo gjë që është në qiell dhe në tokë (madje edhe peshqit në ujë) luten për faljen e mëkateve të tyre. Dijetarët janë trashëgimtarët e Pejgamberit (a.s) Pejgamberët e Zotit, për trashëgimi, nuk kanë lënë flori dhe argjend, porse trashëgimi e tyre është dituria (ilmi). Ai i cili e kërkon diturinë, ai është duke kërkuar mirësinë të madhe."

Shihni, vëllezër e motra, njeriu udhëtoi nga Medineja deri në Damask, vetëm e vetëm që ta takojë njeriun që transmeton hadithe të Muhammedit (a.s) E dini sa larg është distanca midis këtyre dy qyteteve? 2.164 km në të dy drejtimet (1082 njëri drejtim). Gjithashtu, dihet me siguri se ai këtë nuk e kaloi me ndonjë aeroplan modern, e as nuk udhëtoi me një makinë konformë me klimë, porse udhëtoi nëpër rërën e nxehtë, me ujë dhe ushqim të pakët. Ky ka qenë përkushtimi i të parëve tanë, sa i përket arsimimit dhe studimit, që njëherit është edhe urdhër kuranor.

Kur muslimanët ishin të tillë, ata në dorë e kishin edhe dynjanë edhe ahiretin. Kurse sot, kemi lënë edhe fenë edhe shkencën, andaj dhe nuk duhet çuditur me prapambeturinë tonë, me analfabetizmin tonë, dhe me atë se si flasim për Islamin dhe sa zemërfjetur jemi duke e praktikuar atë.

Ky shembull që sapo përmendëm duhet që të shërbej për ne dhe për fëmijët tanë si një inspirim dhe model në arritje të larta shkencore dhe intelektuale.

*NUK KA FE,
RELIGJION APO
NDONJË LIBËR FETAR
QË MË SË SHUMTI
KA NXITUR
PËR LEXIM
DHE KËNDIM
SE SA ISLAMI
DHE KUR'ANI.*

E nderuara rini, vetëm paramendoni vështirësitë e njeriut i cili udhëtoi nga Medineja deri në Damask për të mësuar, qoftë, edhe një hadith të vetëm. Krahasojeni jetën tuaj me të tyren. Kushtet tona janë të atillë që na e kanë lehtësuar dukshëm shkollimin: me banese dhe klasa të ngrohta, me transport të sigurt, me kundra dhe tesha të llojllojshme, me kompjuterë e mjete të tjera teknologjike. Është haram të bëjmë jetë parazite, apo të presim vetëm prej tjerëve.

Sot, para duarve tona i kemi, gati se, të gjitha gjërat e nevojshme: librat, gazetatat, bibliotekat, etj., vetëm duhet mësuar. Nuk ka qytetërim pa lexim, pa arsimim dhe pa kulturë. Allahu ynë është i drejtë dhe dynjanë ua jep atyre

që punojnë për të, që mësojnë dhe angazhohen, qofshin ata musliman apo jomuslimanë. Të mos e harrojmë edhe një fakt: Xhenneti fitohet, po ashtu, prej kësaj dynjaje. Dituria, nafaka dhe sukseset nuk vijnë vetë, për to duhet luftuar me shpirt e me zemër.

Tabi'iu i shquar, Seid Ibn Musejheb, ka thënë: "Për çdo hadith që kam mësuar, natë e ditë në këmbë kam udhëtuar."

Imam Buhariu kur i mbushi 18 vjet ai vetëm se më i kishte tubuar të gjitha fetvatë dhe mendimet e as'habëve dhe tabi'inëve, kurse kur udhëtonte për të mbledhur hadithe të Muhammedit (a.s), me vete e merrte edhe nënën e vet, pasi që babai i kishte vdekur më herët. Ja pra, vëllezër e motra të nderuara, kështu punuan ata që ishin përpara nesh, dhe ne, jo rastësisht, sot mburremi me të kaluarën tonë të ndritshme dhe plotë shkencë e qytetërim. Është koha që edhe ne të punojnë sipas urdhrit të Allahut fuqiplotë për lexim e këndim.

Përpara nesh e kemi Kur'anin, si në gjuhën arabe ashtu edhe të përkthyer disa herë në gjuhën tonë të bukur shqipe, e kemi literaturën relevante islame, i kemi përmbledhjet e haditheve, i kemi portalet dhe bibliotekat, etj. E jona është që ne të zhytemi në oqeanin e shkencës dhe prej saj të nxjerrim margaritarët e vlefshëm dhe në këtë mënyrë të arrijmë te kënaqësia e Allahut, ta fitojmë dynjanë dhe të përgatitemi për botën tjetër, inshallah.

"Vallë, a nuk ka dëgjuar ai për atë që thuhet në Shkrimet e Musait dhe të Ibrahimit, i cili i plotësoi detyrimet: se askush nuk do t'i mbart gjunahet e tjetrit, dhe se njeriu do të ketë vetëm atë për të cilën ka punuar; se përpjekjet e tij do të shihen dhe se do të shpërblehet me shpërblim të plotë dhe se të Zoti yt do të jetë kthimi." En-Nexhm, 36-42).

Allahu i Lartësuar e bekoftë hutben tonë, ju bekoftë juve dhe na e forcoftë besimin dhe diturinë tonë. Zoti ynë, bëje këtë vend, xhaminë tonë, vatër të dijes dhe të përparimit tonë, sot e përgjithmonë. Amin.

(Hytbeja e xhumasë, mbajtur në xhaminë "El-Hidaje" në St. Gallen të Zvicrës, më 13.3.2015)

ETIKA ISLAME NË SUREN "EL HUXHURAT" - (MURET)

Salih Ferhat Hoxha

Titulli i kësaj sureje merr shkas nga ajeti 4 ku përmenden muret ose kthinat e banesës dhe bën aluzion rreth një përfaqësie nga fisi Beni Tamim që shkoj në Medinë, aty nga viti 9 hixhri (630 e.r), për t'u takuar me Muhammedin (a.s) dhe e thirri me zë të lartë jashtë mureve të banesës (kthinave, ku jetonin gratë e tij), siç është akoma zakoni tek ne kur dikush të thërret nga rruga.

Edhe pse një kapitull i shkurtër, kjo sure është mjaft e gjerë në normat e mirësjelljes dhe të etikës që përcjell.

Së pari, u drejtohet besimtarëve që të mos dalin me opinione dhe vendime para urdhrave të Zotit dhe porosive të të Dërguarit të Tij, të jenë të mirësjellshëm e të respektueshëm para të Dërguarit të Zotit. (Shih, gjithashtu, ajetin 36 të kreut 33, Ahzab).

Më tej, porosit besimtarët ta shqyrtojnë mirë një lajm që sjell ndonjë shpifës e ngatërrestar dhe të mos dëmtojnë dikë me padije ose të bien viktimë e përçarjes. Ndërkohë që mes tyre është i Dërguari i Zotit ose janë autoritetet që flasin me ajetet e Kuranit dhe fjalët e Profetit (a.s) (Shih 4:83).

Në ajetet 9-10, u drejtohet muslimanëve të zgjidhin mosmarrëveshjet mes tyre në mënyrë të ndërsjellë dhe me paanësi e drejtësi dhe u kujton se ata janë mes tyre vëllezër. Shohim se Kurani është po aq aktual në ditët tona.

Një mësim i rëndësishëm për barazinë e njerëzve, dhënë këtu, është që jo individ ose grup, meshkuj apo femra, të përgojnë e përbuzin njëri-tjetrin. Tradita barbare e poshtërimit të racave dhe popujve për të treguar superioritetin e racës është faktor parësor i padrejtësive dhe tiranisë që ekziston sot në botë.

I Madhi Zot thekson disa herë në Kuran se njerëzit janë krijuar nga një mashkull e femër dhe janë bërë fise e popuj për t'u njohur (bashkëpunuar e jetuar) me njëri-tjetrin dhe se, më i nderuar te Zoti, është më i devotshmi. Këtë porosi dha edhe Profeti Muhammed, paqja qoftë me të, në Arafat, gjatë pelegrinazhit të fundit apo të lamtumirës.

Në tekstin e Kuranit, fjala i devotshëm, arabisht: it-teká, këtu: atká (më i devotshëm), sipas kuranologëve, merr kuptimin: të kesh frikë Zotin duke u përmbajtur dhe ruajtur nga e keqja, të jesh i drejtë, i urtë dhe i moralshëm. Fjala takva që vjen nga it-teká, merr kuptimin e mirëfilltë islam: devotshmëri.

Besimi nuk është të pranosh formalisht Islamin, siç vepronin disa nga beduinët e shkretëtirës, porse t'i bindesh Zotit dhe të Dërguarit të Tij dhe të përpiqesh me veten dhe pasurinë tënde, në paqe e në luftë, në Rrugën e Zotit.

Në kontekstin e kësaj sureje, po sjellim ajetin 186 nga kreu 3, Familja e Imranit, që thotë: "Do të provoheni në pasuritë dhe veten tuaj e do të dëgjoni nga ata që u është dhënë libri para jush (judenjtë e të krishterët) dhe nga idhujtarët fyerje të shumta. Të duroni e të përmbaheni, kjo është ndër çështjet vendimtare".¹

Përgatiti: Kadri S. Hoxha

1. Ajetet kur'anore dhe titulli i sures janë përkthim i vetë autorit, Myfti Salih Ferhat Hoxha

Sheikh Vehbi S. Gavoçi

UMERI (R.A) EMIRUL-MU'MININ, I PARI I BESIMTARËVE (13-23 H)

Disa hadithe që janë folur për të:
"Kanë qenë në popujt e kaluar
disa njerëz që dëgjonin në
zemrat e tyre fjalë nga Zoti (xh.sh), nëse
gjendet në kombin tim ndokush si ata,
ai është Umeri". (Muslim)

"Zoti (xh.sh) ka vënë të drejtën në gojën
e në zemrën e Umerit". (Tirmidhi)

"Nuk ka lindur dielli për mbi njeri më
të mirë se Umeri" (Tirmidhi)

"Pashë në ëndërr se m'u dha një gotë
qumësht, ku piva prej tij deri sa u ngopa,
aq sa m'u duk se ngopja po më del nga
thonjtë, mandej ia dhashë tepricën
Umerit". Të dërguarin e Zotit (xh.
sh) e pyetën: Çka thotë ajo ëndërr
e qumështit në fe? Ai tha: "Ai që di".
(Ebu Davude).

Ibni Abasi thotë: Isha në këmbë
me njerëzit që pritnin të vendosnin
hz. Umeri në teneshir. Njerëzit e
rrethuan duke u lutur për të. Në atë
kohë një burrë vuri dorën e vet në
supin tim dhe lypsi mëshirë nga Zoti
(xh.sh) për Umerin e tha: Nuk ke lënë
kënd mbas teje ... Beto hem në Zotin
(xh.sh), ka për ta bashkuar me dy
shokët e tij (d.m.th. Profetin (a.s)
e hz. Ebu Bekrin (r.a), mbasi unë
shumë herë kam dëgjuar Profetin
(a.s) kur thonte: "Kam shkuar me
Ebu Bekrin e Umerin, kam hyrë me
Ebu Bekrin e Umerin, kam dalë me Ebu
Bekrin e Umerin, kam shpresë se Zoti
(xh.sh) të bashkon (të shoqëron) me ta".
(Buhari, Muslim)

1. EMRI E FISË I UMERIT

Umeri, djali i Nufejlit, ka lindur
në vitin 584, d.m.th. 13 vjet mbas
lindjes së Profetit Muhammed (a.s)
Babai i ka vdekur para se të shpallej
feja Islame. Nëna e tij ka qenë
Hantemja, vajza e Hashimit. Duket

UMERI (R.A) KALIF I DYTE (584-646)

se edhe kjo ka vdekur shpejt, para
se të shpallej feja Islame.

Llagapi i tij ka qenë Ebu Hafs,
d.m.th. baba i këlyshit të luanit. Më
vonë Profeti (a.s) i dha llagap tjetër.
Sa që i vogël, ruante delet e devetë
e familjes së tij, kur u rrit, u muar
pak me tregti, si shumë të tjerë, sa që
shkonte deri në Siri.

U njoh qysh i ri për burrëri e
mendje të mprehtë e të qartë, kishte
peshë te populli i vet, i zbatohej
fjala, megjithëse nuk ishte pasanik.
Qysh i ri u zgjodh si përfaqësues
ndërmjet fiseve, kur grindeshin, që
t'i pajtonte.

Kështu jetoj ky djalosh i ri, të
thuash i panjohur shumë, derisa
pëlqeu fenë Islame, mori emrin e
tij, i cili zbukuron qarqet drejtuese
të botës Islame.

Ka pasur ngjyrë të bardhë me
skuqje, ka qenë i gjatë, punonte
me dorë të majtë (mëngjerash), ka
gëzuar shëndet të mirë. Kur u rrit, i
ranë flokët e kokës.

Ka qenë njeri solemn, nuk qeshte
shumë me të tjerët, interesohej
përherë për nevojat e njerëzve, burrë
i rëndë e i fortë. Kur ecte, dëgjohej
të ecurit e tij.

2. PËLQIMI I ISLAMIT.

Kur mbërrini në moshën 30-
vjeçare, mbas 6 vjetësh të përhapjes
së fesë Islame, deshi Zoti (xh.sh), të
largohej Umeri nga ata që dëmtonin
e rrahnin muslimanët e të kalonte
në grupimin që mbronte Islamin e
luftonte për të.

Një ditë Profeti (a.s) iu lut Zotit (xh.
sh): "Hej Zot, forcoje fenë me njeriun
më të dashur të tij, Ebu Xhehlin ose
djalin e motrës, Umerin". Lutja
iu pranua për Umerin, i lumi ai!
Dijetarët përmendin se një shkak
për pëlqimin e fesë Islame nga hz.
Umeri ka qenë ky që po paraqesim.
Hz. Enesi (r.a) kallëzon se hz. Umeri
doli një ditë në mesditë nga shtëpia
e vet i armatosur me shpatë, me

shkop e me shigjeta, gjoja për të
vrrarë Profetin (a.s). Në rrugë u takua
me hz. Zybejr, djalin e Nuhamit. Ai e
pyeti hz. Umerin: Nga po shkon ashtu
i armatosur? Hz. Umeri iu përgjigj:
Po shkoj të mbys Profetin (a.s).

Hz. Zybejri i tha se duke vepruar
ashtu a kujtonte se do të shpëtonte
nga fisi i Muhammedit? -Ti e mbyt
atë, por feja e tij të ka hyrë në
shtëpinë tënde.

Në shtëpinë time?

Po, motra jote ka pëlqyer
Islamin.

Kjo bisedë ndikoi që Umeri të

U NJOH QYSH
I RI PËR BURRËRI
E MENDJE
TË MPREHTË
E TË QARTË,
KISHTE PESHË
TE POPULLI I VET,
I ZBATOHEJ FJALA,
MEGJITHËSE
NUK ISHTE PASANIK.

ndërrojë rrugë. U drejtua nga shtëpia
e motrës së tij Fatime. Mbërrini në
shtëpinë e dhëndrit, ndërkohë ai po
lexonte. Posa hyri Umeri brenda,
hidhërueshëm pyeti: Çka që ai zë
që nuk po e dëgjoj tani?

Asgjë, po bënim muhabet, u
përgjigjën njerëzit e shtëpisë.

Kam frikë mos keni pëlqyer fenë
Islame, - tha Umeri.

Ç'të keqe ka, kjo fe është më e mirë
se feja jote, tha Saidi, dhëndëri i tij.

Umeri u ngrit në këmbë, sulmoi
dhëndrin, u kacafyt me të, deri sa e
rrëzoi përdhe e i qëndroi mbi gjoks.
Motra e Umerit u çua të mbrojtë

burrin e saj. Umeri i ra një shputë të rëndë së motrës, saqë i nxori gjak për hundësh. Ajo në atë gjendje tha: Po, more Umer, kemi besuar, çka do të thotë kjo gjë tek ti, mbasi kjo fe është më e mirë se feja jote. Unë dëshmoj se nuk ka Zot, jashta Allahut dhe se Muhammedi është i dërguari i Tij.

Umerit iu zbut zemra, kur pa gjakun që derdhej nga shkaku i tij, qëndroi në një vend e i tha së motrës me butësi: Më jep atë shkrimin, që ishik duke lexuar.

E motra iu përgjigj: Ai është libri i Zotit (xh.sh), atë libër nuk bën ta prekë idhujtari, pra, ngrihu, lahu, pastrohu.

Umeri bëri çka i kërkoi e motra, e cila i dha atij pëlhurën e shkruar. Umeri lexoi në të: “Bismilahi err-rahmani err-rahim”, iu dridh dora, pëlhura i ra në tokë, e mori përsëri, ku lexoi: “Hej njeri, hej Profet, ne nuk ta kemi zbritur Kur'anin të rrosh me të në mizerje”. Zemra e hz. Umerit u kënaq nga leximi dhe shpejt i tha motrës së vet: Më kallëzoni, ku është Profeti (a.s), se dua të shkoj tek ai.

Në këtë çast doli mësuesi i motrës së Umerit, Hab-babi, djali i Eret-it që i tha Umerit: Gëzohu, se të hënën (atë ditë që e mërkurë) u lut Profeti (a.s), që të besosh ti ose daja yt, fitove, pranoje këtë fe. Ai gjithashtu shtoi: Profeti (a.s) është në shtëpinë e Erkamit.

Umeri doli nga shtëpia e motrës dhe shpejt, me zemër të gëzuar mori rrugën ku gjendej Profeti (a.s) për të shpallur pranimin e besimit nga ana e tij.

Kur mbërrini në vendin e duhur e trokiti në derë, sahabet u frikësuan kur panë prej vrimave të derës se kush ishte. U afrua hz. Hamza (Luani i Zotit), xhaxhai i Profetit (a.s). Kur pa kush ishte, u tha sahabeve: “Mos u frikësoni, nëse ka ardhur për të mirë, mirë se vjen e, nëse ka ardhur për të keq, e mbysim atë me armën e vet”.

Doli vetë Profeti te dera, ia hapi atë Umerit dhe posa e pau, i zuri rrobat në fyt, kapi rrypat e shpatës së Umerit, e ngriti nga rrobat, pastaj e shtriu në tokë e i tha: Frikësohemi

se ti nuk ke për të besuar, derisa të të bjerë një gazep nga Zoti. Hej Zot, udhëhiqe Umerin të besojë, hej Zot, forcoje fenë me Umerin. Mbasi u çua në këmbë, Umeri tha: “Dëshmoj se nuk ka Zot, jashta Allahut e se ti je i dërguari i Tij” Hej Profet, shpalle fenë kudo e kur do.

Me këtë burrë u shtuan 40 vetë besimtarë, burra e gra.¹

Umeri kërkoi nga Profeti të shpallte haptas fenë e të dilte te Qabja.

Profeti iu përgjigj: Ti e di se jemi pak, e di sa kemi vuajtur. Megjithatë Profeti (a.s) i ndau sahabet në dy rreshta, në të parin vuri hz. Hamzanë, xhaxhain e vet, në të dytin Umerin e vetë doli para tyre, derisa arritën te Qabja e madhërueshme. U sollën rreth saj si deshën, kurse idhujtarët mbetën të shtangur, të habitur nga ata dy burra që kishin pëlqyer këtë fe, tri ditë në mes tyre, Hamzaja të hënën e Umeri të mërkurën.

Atë ditë Profeti (a.s) e quajti Umerin “Faruk” d.m.th. “dallues”, se dalloi forcën e besimtarëve nga dobësia që kishin përpara.

3. UMERI NË MEK-KE

Umeri besoi dhe besimi i tij u përhap në Mekë. Ai nuk u torturua si sahabet e tjerë, nga se kishte dajë Ebu Xhehlin, që ishte i parë i idhujtarëve. Për këtë shkak nuk pati nevojë të emigrojë si sahabet e tjerë në Abisini, por qëndroi si Hamzaja dhe Ebu Bekri pranë Profetit, të cilët e ndihmonin në barrën e rëndë që kishte marrë përsipër për të ndryshuar zakonet e traditat e liga, jetën e lirë pa kufi, për të përhapur një fe të re, të cilën nuk e kishin dëgjuar më përpara, për të jetuar me të përherë.

Umeri qëndroi 7 vjet në Mek-ke pranë Profetit (a.s), derisa erdhi koha për të emigruar në Medine, mbas 13 vjetësh të përhapjes së fesë Islame.

4. EMIGRIMI

Mbasi u bashkua Profeti (a.s) me disa njerëz nga Medina, të cilët pranuan fenë islame, atëherë Profeti urdhëroi sahabet që mund të emigronin në Medine të përhapnin atje fenë e re.

1. Ibn Sead, 3-267.

*"KANË QENË
NË POPUJT E KALUAR
DISA NJERËZ
QË DËGJONIN
NË ZEMRAT E TYRE
FJALË NGA
ZOTI (XH.SH),
NËSE GJENDET
NË KOMBIN TIM
NDOKUSH SI ATA,
AI ËSHTË UMERI".*

Sahabet u nisën të emigrojnë veçmas e tinëzisht, natën ose në mesditë, kur nuk i shihte kush. Vetëm Umeri nuk veproji ashtu. Hz. Aliu për të tregon: Nuk di njeri që të ketë emigruar haptazi, veç Umerit.

Kur u largua nga Mekeja, u mbështoll me shpatë e armë të veta, shkoi aty ku ishin idhujtarët e mëdhenj, u suall rreth Qabes së madhërueshme 7 herë, fali dy rekatë te vendi ku është guri që mban shenjat e këmbëve të hz. Ibrahimit e pastaj me hapa të fortë e burrëri të jashtëzakonshme qëndroi para atyre të parëve e u tha:

O fytyra të këqija, hundët tuaja do t'i poshtërojnë Zoti një ditë, ai që do prej jush t'i mbysë myslimanët e të mbesë nëna e tij pa djalë, gruaja pa burrë e fëmija pa babë, le të më pasojë jashta Mekës (se brenda në Mekë nuk ka luftë).

Aliu shtonte: Nuk e pasoi kush, nuk i doli kush për të luftuar, veç disa myslimanë iu vunë mbrapa për të emigruar me të. Atëherë së bashku me ta mori rrugën për në Medine. Mbas pak ditësh i erdhi edhe familja aty.

AKTIVITET FETVA MË NXËNËSIT E XHA

ARO-KULTUROR MIVE TË SHKODRËS

Prof. Dr. Ferhat Koca

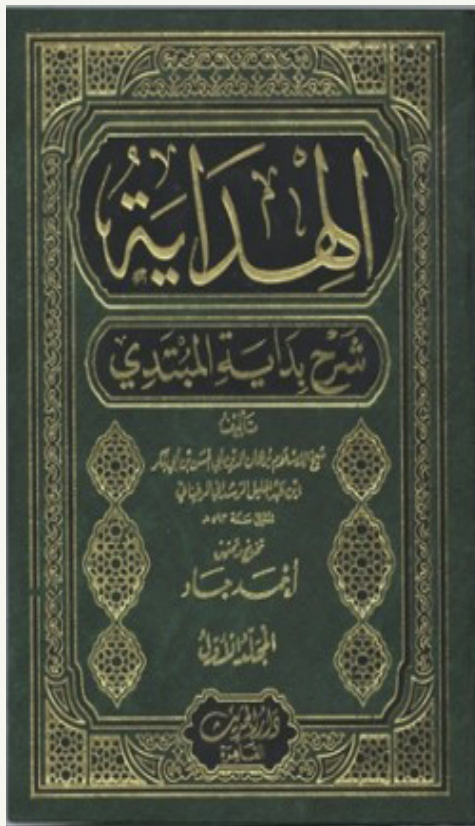
*Ebu'-Hasen Burhanuddin Ali b. Ebi Bekr b. Abdixhelil El-Fergani El-Merginani
Fekihu hanefi që njihet me veprën "El-Hidaje"*

Burhanuddin Merginani u lind në fshatin Rishtan afër qytetit Merginan në zonën Ferginan afër lumit Maverau. Ishte nga familja e hz. Ebu Bekrit – një familje që nxorën shumë dijetarë. Lekneviu në botimin e "El-Hidajes", në biografinë që e vendos, transmeton se Merginani u lind më 8 rrexhep 511 (5 nëntor 1117). Dhirikliu thotë që lindi më 530, por kur e shikojmë se Merginani ka mësuar nga Sadrushshehidi, që ka vdekur më 536 (1141) dhe Nexhmeddin En-Nesefi'u, që ka vdekur më 537 (1142), e kuptojmë se kjo datë është gabim.

Merginani mori mësim nga gjyshi i tij (nga nëna), Ebu Hafs Omer b. Ali Ez-Zenderamasi i cili ishte nxënës i Shemsul-eimme Es-Serahsiut, pastaj nga Nexhmeddin En-Nesefiu, Sadrushshehidi, nga nxënësi i Alauddin Es-Semerkanidit që ishte Zijaeddin Muhamed b. Husejn El-Bendenixhi, nga nxënësi i Shemsul-eimme Es-Serahsiut që ishte Osman b. Ali El-Bikendi, Ebu Muhamed Zijaeddin Said b. Es'ad El-Merginani dhe Kivamuddin Ahmed b. Abdurreshid El-Buhari. Ai ishte i njohur në shkencën e fikhut, hadithit, tefsirit, gjuhës dhe letërsisë arabe. Në burime është përmendur edhe si "imam, hafidh dhe muhakkik", ndërsa bashkëkohësit e tij, si Kadihan, Burhanuddin Mahmud b. Ahmed El-Buhari, Zahiruddin Muhamed b. Ahmed El-Buhari dhe

BURHANUDDIN MERGINANI (V.593/1197)

Ahmed b. Muhamed El-Attabi e theksojnë vlerën e tij në shkencë. Tashkopryzade e konsideron si "as'hab terxhih" në medh'hebin hanefi, kurse Lekneviu mendon që më mirë është të thuhet se ka qenë muxhtehid në medh'heb, sidomos në kohët e fundit të dijetarëve osmanë, ndërsa Sejjid Beu sjell dëshmi se ai ka qenë muxhtehid në medh'heb. Ndër nxënësit e Merginanit janë fëmijët e tij, Xhelaluddin Muhamed dhe Nizamuddin Omer, por edhe

Shemsul-eimme El-Kerderi, Xhelaeddin Mahmud b. Husejn El-Urusheni dhe autori i "Ta'limu'l-mute'al-lim", Zernuxhi. Ndërroi jetë më 14 dhul-hixhxe 593 (28 tetor 1197) dhe u varros në Semerkand.

Merginani në veprën e tij "El-Hidaje" gjatë klasifikimit të çështjeve është udhëhequr sipas sistemimit të juristëve hanefinj, por disa herë ka bërë edhe rregullime në disa çështje, si shembull fetfatë në çështjet e fatit i ka vendosur në çështjen

e kurorëzimit, ku flet edhe për çështjen e talakut (shkurorëzimit). Nga kjo e kuptojmë se ka pasur mendime të dalluara nga fekihët e tjerë. Në kohën e impotencës së burrit mendimi është të pritët një vit sipas kalendarit diellor (Serahsi, V/101), por Merginani mendon se duhet të jetë sipas kalendarit hënor. (El-Hidaje, 2/27)

VEPRAT:

1. Bidajetu'l-mubtedi (Kajro, 1355/1936). Çështjet aktuale në veprat e Muhamed b. Hasan Esh-Shejbaniut "El-Xhami'u's-sagir" dhe Kuduriut "El-Muhtasar" i vendos në një radhitje me emrin Ebu Bekir b. Ali El-Hamili "En-Nadhmu'l-mensur (Durru'l-muhtedi ve dhuhru'l-muhtedi). Ebu Bekir El-Hadadi këtë e ka komentuar në formë poezie "Siraxhu'dh-dhalam ve bedru't-tamam". (Biblioteka Sulejmanie, Laleli, nr.1051; po ashtu shikojeni. Suppl., 1/646)

2. El-Hidaje (Kajro 1282; botoi Muhamed Muhjiddin Abdulhamid, I-IV, Kajro 1385/1966). Është komentimi nga vetë autori i veprës "Bidajetu'l-mubtedi". Ky është ndër burimet më të njohura dhe më të besueshme në medh'hebin hanefi. Nga dijetarët është bërë komentimi i veprës, shtimi i fusnotave dhe shkurtimi i saj. Ajo është përkthyer në shumë gjuhë të botës.

3. Muhtarat (muhtar) u'n-nevazil. Pjesa fikhore për çështjet e ibadetit është botuar nga Mahmud Muhamed Ismail në Medinë me titull El-Xhamiatu'l-islamijje kulijjetu'sh-sheria për magjistarurë. (1414/1994; për disa pjesë të veprës mund të gjenden të dhëna në bibliotekën "Sulejmanije", në shkrimet nga Giresuni, Tyjatok, nr. 3604; Ajasofia, nr. 92, 1421, 1422, 1423; Vehbi efendiu nga Bagdadi, nr. 505; Ali

Pasha nga Çorllu, nr. 255; Esad efendiu, nr. 970).

4. Et-Texhnis ve'l-mezid fi'l-fetava.

I sistemuar sipas veprave klasike të fikhut, është një vepër e plotë. (për disa pjesë të veprës shikoni në: Biblioteka Sulejmanije, nr. 587, Karaçelebizade Husamedin, nr.194; Shehid Ali Pasha, nr. 913; Damat Ibrahim Pasha, nr. 680, nr.681; Laleli, nr. 832).

5. Kitab fi'l-fera'id.

(biblioteka "Sulejmanije", Reshid Efendiu, nr. 380, vr. 89-90; Biblioteka Kajseri Rashid Efendiut, Rashid Efendi, nr. 26170).

6. Kitabu'l-haxh (Menasiku'l-haxh).

Në burime e shohim që kjo është një përmbledhje e Merginani në lidhje me haxhin nga veprat e fikut. Në fakt nuk është një vepër (biblioteka "Sulejmanije", Esad Efendi, nr. 942, vr. 21-54), por është pjesë nga "El-Hidaje".

7. Kifajetu'l-muntehi.

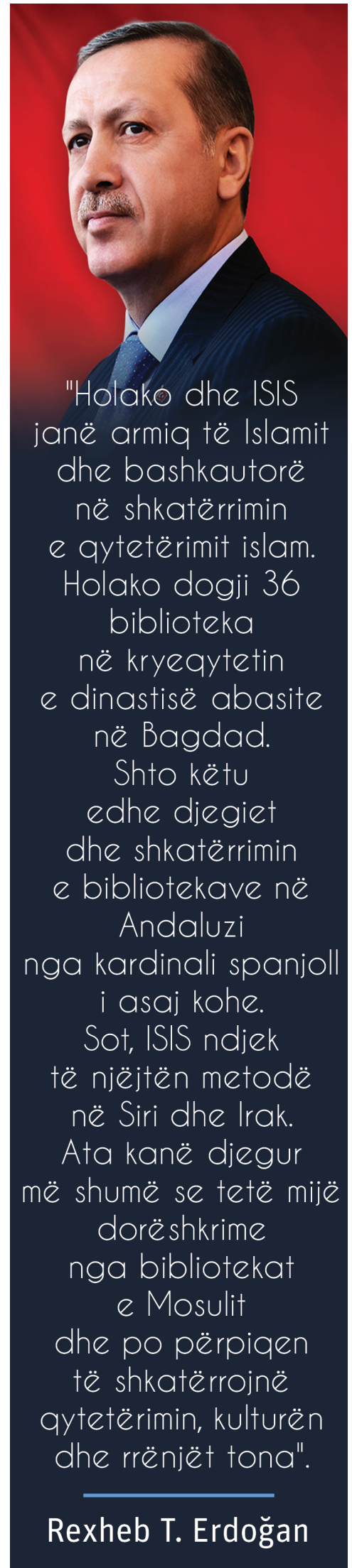
Autori (Merginani) këtë vepër e ka filluar si komentimi i Bidajetu'l-mubtedi, por më pas vepra ka dalë afër 80 vëllime dhe nuk ka pasur një sistem, andaj edhe Merginani ka menduar se do të jetë shumë e lodhshme për lexuesit. Prandaj autori nuk e ka mbaruar këtë vepër, por ia ka filluar komentimit më të shkurtër, i cili është "El-Hidaje". Merginani disa çështje nuk i cek në "El-Hidaje". Në bibliotekën "Sulejmanije" (Ashir efendi, nr. 129; Izmir, nr. 166; Jazma Bagishllar, nr. 3546) me këtë emër në të vërtetë është e regjistruar "El-Hidaje". Në burime është vërtetuar se Merginani ka vepra edhe si El-Mezid fi furu'i'l-hanefijje, Musteka'l-merfu', Neshru'l-medhheb dhe Sherhu'l-Xhami'i'l-kebir. Në disa hulumtime e shohim që thuhet se në bibliotekën "Sulejmanije" (Nafiz Pasha, nr. 302) gjendet një vepër e quajtur Muhtaru'l-fetava, por në të vërtetë kjo vepër (Kavakçë, fq.134) është e Abdullah b. Mahmud El-Mevsilit El-Muhtar li'l-fetva.

TDV (Türkiye Diyanet Vakfı) İslam Ansiklopedisi

BIBLIOGRAFIA:

Burhaneddin el-Merginani, el-Hidaje, Stamboll 1986, I, 1-11; II, 27; Serahsi, el-Mebisut, V, 101; Dhehebi, A'lamu'n-nubela', XXI, 232; Kureshi, el-Xhevahiru'l-mudijje, II, 627-629; Ibn Kutluboga, Taxhu't-teraxhim fi men shannefe mine'l-Hanefijje (bot. Ibrahim Salih), Bejrut 1412/1992, fq. 148; Tashkopryzade, Mifahu's-sa'ade, II, 236-266; a.mlf., Tabakatu'l-fukaha' (bot. Ahmed Nejle), Mosuli, ts., fq.9, 101; Leknevi, el-Feva'idu'l-behijje, fq. 141-44; M. Sejjid Beu, Usul-i Fikh, Stamboll 1333, I, 59, 245; Brockelmann, GAL, 1, 466-469; Suppl., 1, 644-649; Dhirikli, el-A'lam, V, 73; Jusuf Zija Kavakçë, XI dhe XII, *Asırlarda Karahanlılar Devrinde Mavara' al-Nahr İslam Hukuçuları*, Ankara 1976, fq. 131-135; J. Schacht, *İslam Hukukuna Giriş (trc. Mehmet Dağ - Abdülkadir Şener)*, Ankara 1977, fq. 289; Hajreddin Karaman, *İslam Hukuku Tarihi*, Stamboll, ts. (sh.b. Irfan), fq. 135; Ali Rıza Karabulut, *Kayseri Reşid Efendi Kütüphanesindeki Türkçe-Farsça-Arapça Yazmalar Kataloğu*, Kajseri 1982, fq. 270; Ahmet Özel, *Hanefi Fıkıh Alimleri*, Ankara 1990, fq. 45-47, 55, 57-58, 63. 64. 68; Y. Meron, "The Development of Legal Thought in Hanafi Texts", St.I, XXX (1969), fq. 92-93; a.mlf., "Marghinani, His Method and His Legacy", Islamic Law and Society, IX/3, Leiden 2002, fq. 410-416; Hüseyin Karapınar, "Merginani ve eseri Hidaye", Diyanet Dergisi, XXII/2, Ankara 1986, fq.36-41; Rahmi Yaran, "Hidaye Terçümeleri", MÜİFD, 16-17 (1998-99), fq. 174-193; Murtaza Köse, "Ferganlı Bir Hukukçu Merginani ve Hidaye Adli Eseri", Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 17, Erzurum 2001, fq. 345-363; Heffening, "Merginani", iA, VII, 761-762; Murteza Dihkan, "Burhanuddin Buhari Merginani", *Danışname-i Cihan-ı İslam*, Tehran, III, 282-283.

Përktheu: Ejmen A. Ismaili

"Holako dhe ISIS janë armiq të Islamit dhe bashkautorë në shkatërrimin e qytetërimit islam. Holako dogji 36 biblioteka në kryeqytetin e dinastisë abasite në Bagdad. Shto këtu edhe djegiet dhe shkatërrimin e bibliotekave në Andaluzi nga kardinali spanjoll i asaj kohe. Sot, ISIS ndjek të njëjtën metodë në Siri dhe Irak. Ata kanë djegur më shumë se tetë mijë dorëshkrime nga bibliotekat e Mosulit dhe po përpiqen të shkatërrojnë qytetërimin, kulturën dhe rrënjët tona".

Rexheb T. Erdoğan

Idmir Plaku

Imam, xhamia "Ebu Bekr"

Allahu xh.sh. e ka krijuar njeriun me një qëllim të caktuar, që ta adhurojë. Në të ka mbjellë dashurinë ndaj kësaj jete, shpresa të vazhdueshme, dëshirën për mbledhjen e pasurisë, ndjenjën ndaj gjinisë tjetër. Të gjitha këto ndjenja njerëzore, Allahu (xh.xh) dëshiroi që me besimtarin të jenë të harmonizuara dhe të nënshkruara në bazë të kontratës hyjnore "Vetëm Ty të adhurojmë dhe vetëm te Ti kërkojmë ndihmë!". (El -Fatiha, 4).

Kjo kontratë besimi e morali është esenca e të gjitha shpalljeve hyjnore. Allahu (xh.sh) si të tillë e renditi në mesin e sures El-Fatiha. Në lidhje me këtë ajet transmetohet nga Pejgamberi (a.s) që thotë: "Vërtet Allahu (xh.sh) ka thënë: "E kam ndarë nemazin ndërmjet Meje dhe robit Tim në dy pjesë, e robit Tim i takon ajo të cilën ai ka kërkuar. Kur ai thotë "Falenderimi i takon vetëm Allahut, Zotit të botëve", Allahu thotë: "Më ka falenderuar rob i Im!" E kur thotë: "Bamirësit të përgjithshëm, Mëshirëbërësit, Allahu thotë: "Më ka shprehur mirëhohje rob i Im!" E kur thotë "Sunduesit në ditë e gjykimit", Allahu thotë: "Më ka lavdëruar Mua rob i Im!" E kur të thotë: "Vetëm Ty të adhurojmë dhe vetëm te Ti kërkojmë ndihmë", Allahu thotë: "Kjo është ndërmjet Meje dhe robit Tim, kurse rob i Tim i takon ajo që ai ka kërkuar". E kur të thotë: Udhëzoni në rrugën e drejtë, në rrugën e atyre që i ke bekuar, e jo në të atyre që u je hidhëruar dhe që kanë humbur," Allahu thotë: "Kjo i takon robit Tim, kurse rob i Tim i takon ajo që ai ka kërkuar...!!!"¹.

Kontratë e thjeshtë e bazuar në

1. Transmeton Muslimi

KONTRATA MORALE E BESIMTARIT

dy parime esenciale e jetike për besimtarin. Njohja e Njesisë së Allahut dhe nevoja për ndihmë e vazhdueshme e njeriut ndaj Krijuesit të gjithësisë. Në jetën e besimtarit kjo kontratë mbetet përherë busull orientimi, forcë besimi dhe ruajtje morali .Allahu (xh.sh) në këtë ajet kuranor i parapriu me adhurimin si për t'i treguar njeriut se ky është obligimi më i rëndësishëm në jetën e tij.

Besimi se vetëm Allahu (xh.sh) meriton të adhurohet nuk duhet të reduktohet vetëm në kornizën e dispozitës dhe parimit por përfshin sjelljen, veprën dhe ibadetin. Kjo kontratë konfirmohet në çdo rekatë të çdo nemazi të çdo kohe duke qenë garanci e vlefshmërisë së tij. Nëse në nënshkrimin e kësaj kontrate morale ka sinqeritet, padyshim që ajo çfarë kërkon nga Allahu e ke të garantuar. Ripërsëritja e kësaj lutjeje në çdo rekat të çdo nemazi ka një rëndësi të veçantë. Duke përsëritur këtë lutje i dëshmojmë Allahut se jemi të vazhdueshëm në adhurimin e Tij. Në përmbushje të obligimit që kemi nga Allahu (xh.sh) "...sepse namazi është obligim për besimtarët në kohë të caktuar". (En-Nisa,103)

Të përsëriturit e kësaj lutjeje nga besimtari është dëshmi e ndërgjegjes së pastër, që kërkon përsosje morali e sjelljeje. Kush ruan të pacënuar këtë kontratë morali, padyshim që ka ruajtur besimin dhe sjelljen e tij jo vetëm në raport me Allahun por edhe me njerëzit. Besimtar i vërtetë është ai që, në të njëjtën kohë është edhe posedues i një morali të lartë. Në adhurimin e tij nuk ka gjë për dukje, në veprat e tij nuk ka gënjeshtër, në zemrën e tij nuk ka dyfityrësi!

Të shumtë janë njerëzit në ditët e sotme që termin "adhurim" e kanë vendosur thjesht në kornizën e disa obligimeve si nemaz, zekat, agjërime etj. Ta adhurosh Allahun duhet që ta ndjesh që je përherë në mbikqyrjen e Tij, që sjellja është shprehje e besimit. Prandaj çdo vepër e lejuar, të cilën besimtari e punon duke dëshiruar

me këtë shpërblimin e Allahut është adhurim. Në këtë kontekst të domethënies së adhurimit Allahu (xh.sh) ka thënë: "Unë nuk i krijova xhinët dhe njerëzit për tjetër vetëm që të më adhurojnë". (Edh-Dharijat,56).

Mos harro për asnjë çast se ç'je para Allahut xh.sh, mund ta vlerësosh me anë të vendit që i ke veçuar Atij në zemër. Mund ta vlerësosh me ndjenjën sesa i sinqertë ke qenë kur ke shqiptuar kontratën me Allahun "Vetëm Ty të adhurojmë dhe Vetëm tek Ti kërkojmë ndihmë". Në lidhje me këtë ajet Hasan El-Basri ka thënë: "Është sintezë e shpalljeve hyjnore".² Besimtari i vërtetë është ai që i përmbahet kësaj

*TA ADHUROSH ALLAHUN
DUHET QË TA NDJESH
QË JE PËRHERË
NË MBIKQYRJEN E TIJ,
QË SJELLJA ËSHTË
SHPREHJE E BESIMIT.
PRANDAJ ÇDO VEPËR
E LEJUAR, TË CILEN
BESIMTARI E PUNON
DUKE DËSHIRUAR ME KËTË
SHPËRBLIMIN E ALLAHUT
ËSHTË ADHURIM.*

kontrate pavarësisht kohës e vendit, ku apo kur ka jetuar. Kjo kontratë ka një sekret në nënshkrimin e saj, ajo tregon vazhdimsi e koherencë.

E cilësova si një kontratë morali sepse të gjitha parimet që lidhen me sjelljen e njeriut, burojnë prej nivelit të lartë shpirtëror. Sa më i lartë niveli shpirtëror aq më e përsosur sjellja e besimtarit aq më domethënëse dhe kumtimplote kontrata e tij morale me Allahun. E lus Allahun që të na forcojë besimin dhe të na udhëzojë nga e mira dhe të na largojë nga e keqja.

2. Transmeton: Ibn Maxhe

Evans Drishti

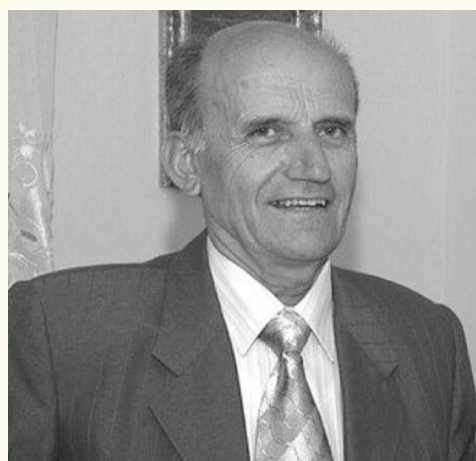
E shihje teksa ecte rrugëve te qytetit me biçikletën e tij tejet të thjeshtë, duke dalur nga rrugica e tij në lagjen e njohur Perash, për të marrë më pas rrugën drejt një tjetër lagjeje të qytetit, por diku më në qendër, pranë Universitetit “Luigj Gurakuqi”. Aty qe stacioni i tij. Pedalet e biçikletës i ngiste me të shpejtë, jo vetëm pse puna që bënte i jepte një kënaqësi të veçantë, por edhe përse ndërjegjja e tij e thërriste përherë t’i qëndronte korrekt profesionit të vet. Pasi kështu ishte edukuar tërë jetën. Shkodranët e njohën përherë në dy drejtime, edhe si pedagog edhe si mjek, pasi vërtet e meritonte të ishte edhe profesor edhe mjek. Dhuntia e tij ishte e gjithanshme. E shihje nëpër auditoret e universitetit në Fakultetin e Shkencave Natyrore teksa me mish e me shpirt ushtronte profesionin e tij, jo thjesht dhe vetëm të një pedagogu, por të një edukatori dhe një prindi shembull, që diti përherë të reflektonte ëmbëlsisht tek studentët e tij, duke u qëndruar përherë pranë me sugjerimet dhe këshillat e tij mjaft të vlefshme dhe jetike. Nuk mungonte asnjëherë, pasi në fjalorin e tij të jetës nuk ekzistonte fjala “mungesë”, nuk dinte të sillej ashpër me studentët dhe kolegët e tij, pasi në fjalorin e tij të jetës nuk ekzistonte fjala “ashpërsi”. Qe shumë i komunikueshëm dhe ta kishte enda të rrije me minuta, pse jo dhe me orë të tëra të bisedoje me profesorin e nderuar. Nga goja e tij dilnin vetëm fjalë të ëmbla dhe mesazhe të qarta. Nuk dinte të reagoje ashpër pasi nuk e njihte gjaknxehtësinë. Ishte i matur dhe i durueshëm. Mprehtësia në mendime dhe qartësia në gjykime e kishin dalluar përherë në mesin e të gjithë të tjerëve.

Profesioni i tij nuk ishte vetëm mësimdhënia, por edhe ajo e një mjeku me aftësi të çmuara. Ishte i

DY FJALË PËR NJË NJERI TË VEÇANTË

rregullt në oraret e punës dhe i qartë edhe me pacientët, pasi mëshira dhe dhembshuria e karakterizonin në çdo hap. E kush dëshironte të bënte një analizë vetëm një adresë dinte, do shkoj menjëherë te Dr Leti, thoshte çdonjëri prej nesh, pasi puna dhe devocioni i tij, korrektësia dhe trajnimi e sa e sa vlera të tjera e afronin atë me të gjitha moshat.

E ndërsa sot, për fatin e keq, nuk e kemi më zotëriun e Shkodrës Fiqiret Bushatin, të cilin të gjithë e njohën dhe e thërritën si Dr Leti. Ai mbarte mbi supë një mbiemër të madh që padyshim kish bërë epokë në historinë e këtij vendi, gjë e cila kemi bindjen qëi dha akoma më shumë një nxitje, një shtysë, një prehje shpirtërore, një vullnet për të punuar ashtu i palodhur

për t’i shërbyer familjes që e donte dhe shoqërisë që nuk bënë dot pa të.

Sot nuk e kemi më këtë njeri të veçantë që vlerat e tij të larta njerëzore diti më së miri t’i reflektonte edhe tek të tjerët duke bërë për vete me mijëra e mijëra njerëz, jo vetëm të moshës së tij, por edhe të brezit të ri. Studentët morën shumë nga mendja e tij e ndritur dhe nga edukata e tij plot rrezatim. Po kështu edhe kolegët e tij të punës që e patën për nder të ndanin me të vendin ku punonin dhe auditorët akademikë. Dhoma e tij e punës do e ndjejë mungesën e tij, korridoret akademikë do e ndjejnë mungesën e ecejakeve të tij. Kolëgevë dhe studentëve do u mungojë tashmë Profesor Leti, do u mungojnë batutat dhe fjalët e tij të ëmbla, mesazhet e tij jetësore.

Në laboratorin e tij nuk do dëgjohet zëri i tij. Tashmë pacientëve do u

mungojë dëshira për të shkuar me të shpejtë tek Doktor Leti dhe për të komunikuar me të në marrje të përgjigjeve të analizave. E mbi gjithçka do i mungojë familjes dhe njerëzve të tij të dashur, babai dhe njeriu i shtrenjtë i familjes.

Pedalet e biçikletës tashmë janë ndalur...

Doktor Leti u përcoll dje në banesën e fundit nga mijëra e mijëra qytetarë të Shkodrës, dhe jo vetëm. Të gjithë nderonin këtë njeri të veçantë. E Shkodra në fakt pati shumë të tillë, që më shumë se për veten jetuan në shërbim të të tjerëve. U bënë modele të kësaj shoqërie. Doktor Leti ishte një intelektual i mirëfilltë, por shumë modest dhe si i tillë vijoi deri në momentet e fundit të jetës së tij. Nuk synoi të kishte pasuri të shumtë pasi pasuria e tij më e madhe qe dinjiteti dhe vlerat e tij të larta njerëzore, ato vlera që sot po cenohen barbarisht dhe shumë prej nesh po përpiqemi t’i ringjallim sado pak.

Një tjetër njeri do i zëvendësojë auditoret e universitetit, një tjetër njeri do zëvendësojë laboratorin, shtëpizën e tij, por a do arrijë vallë të zëvendësojë punën e tij plot përkushtim? E dimë të gjithë që njerëzit nuk janë të përjetshëm, padyshim që të Zotit jemi dhe drejt Tij do kthehemi. E megjithatë duhet të na vrasë disi ndërjegjja që këta thesare që na lanë këta njerëz t’i përcjellim me po atë përkushtim tek brezat që po vijnë.

Doktor Leti u nda nga kjo jetë, por sa të tillë la pas vetes? Sa studentë të auditoreve të tij sot do marrin kurajon të ecin në gjurmët që la pas? Sa kolegë të tij do përcjellin tek studentët frymën e tij besnike?

Filmi i jetës vijon të xhirojë përditshmërinë tonë, pasi jeta vazhdon...

E nëse duam që këto vlera të mbarten dhe të përcillen më tej, duhet të shtojmë vullnetin dhe kurajon tonë që ta duam punën që bëjmë, pavarësisht kushteve dhe rrethanave dhe ta pranojmë tjetrin jo si një qenie jashtëtokësore, por si njeriun tonë, si fëmijën tonë të cilin e rrisim dhe e edukojmë me plot përkushtim.

*Zoti të mëshiroftë Doktor Leti!
Qofsh i xhennetit!*

Paraditën e së mërkurës, më 4 mars 2015, Myftiu i Shkodrës, Imam Muhamed Sytari, priti në një takim të përzemërt e vëllazëror, Drejtorin e Fondacionit “Mirësia”, z. Korab Kaja.

Gjatë takimit, Myftiu ka falënderuar angazhimin dhe kontributin e vyer të Fondacionit “Mirësia” në drejtim të ndërtimit dhe rindërtimit të xhamive të reja në qytete të ndryshme të vendit, sidomos në Shkodër, duke mundësuar një infrastrukturë bashkëkohore për kryerjen e adhurimeve për besimtarët muslimanë.

Ndërkohë, z. Korab Kaja, ka konfirmuar edhe një herë vullnetin e mirë të Fondacionit që drejton, në vazhdim të bashkëpunimit të frytshëm me Myftininë Shkodër, me qëllim ndërtimin e xhamive të reja, sipas kërkesave konkrete.

Pas takimit, është zhvilluar edhe një inspektim në terren, për të parë nga afër xhaminë e re që po ndërtohet në lagjen Dudas, punimet e së cilës kanë mbërritur në fazën përfundimtare të tyre.

INSPEKTOHET XHAMIA E RE NË LAGJEN DUDAS

Vlen të theksohet se xhamia e re në lagjen Dudas, po ndërtohet në tokën e vjetër vakëf, thaujse në të njëjtin vend ku ka ekzistuar edhe xhamia e mëparshme, e prishur në periudhën e errët të sistemit komunist.

Xhamia e re në lagjen Dudas, do të plotësojë më së miri nevojat e besimtarëve të kësaj lagjeje të vjetër muslimane, për kryerjen e adhurimeve dhe mësimin e fëmijëve me rregullat dhe moralin e fesë islame.

Paraditën e së hënës, më 2 mars 2015, bibliotekës së Myftinisë Shkodër i është shtuar një sasi e konsiderueshme me libra fetarë të periudhës së parë të rimëkëmbjes fetare islame, pas viteve '90.

Kjo sasi librash është dhuruar në emër të rahmetliut, z. Xheladin Çausholli, si shenjë kujtimi për mësuesin e nderuar shkodran, si dhe me qëllim rivlerësimin e këtyre

DHUROHEN LIBRA PËR MYFTININË SHKODËR

librave dhe përfitimin prej tyre nga masa e lexuesve.

Në mesin e librave të dhuruar spikasin:

“Hyrje në Islam”, nga Muhammed Hamidullah,

“Mevludi Sherif”, nga Hafiz Ali Ulqinaku,

“Muhammedi Profeti islam”, nga Imam Vehbi Ismaili,

“Njohuri rreth Kur’anit – Syneti dhe bidati”, nga H. Vehbi S. Gavoçi,

“Zekati”, nga H. Vehbi S. Gavoçi, “Njinimi i Muajit Ramazan”, nga H. Vehbi S. Gavoçi,

“Të kthyehtë nga Zoti”, nga H. Vehbi S. Gavoçi,

“Besimi dhe Islami”, nga Mevlana Halid Bagdadi,

“Shtyllat e Islamit – Dy dëshmitë”, nga H. Vehbi S. Gavoçi, etj.

Myftinia Shkodër vlerëson këtë dhuratë domethënëse dhe shpreh mirënjohjen e saj për familjen Çausholli. Njëkohësisht fton të gjithë besimtarët dhe qytetarët që duan të kontribuojnë në drejtim të pasurimit të bibliotekës së Myftinisë Shkodër.

MYFTIU PRITI AMBASADORIN E FRANCËS, Z. BERNARD FITOUSSI

Paraditën e së xhumasë, më 6 mars 2015, Myftiu i Shkodrës, Imam Muhamed Sytari, priti në një takim të përziemërt ambasadorin e Republikës së Francës në vendin tonë, z. Bernard Fitoussi.

Myftiu i uroi ambasadorit Fitoussi mirëseardhjen në Shkodër, duke shprehur vlerësimet e tij për këtë vizitë, në kuadër të marrëdhënieve ndërkulturore.

Gjatë vizitës, të dy bashkëbiseduesit kanë folur rreth temave që lidhen me vlerat e harmonisë ndërfetare dhe rolin e institucioneve fetare në forcimin e saj. Në këtë kontekst, Myftiu theksoi se institucionet vendore dhe lokale duhet të bëjnë më shumë në drejtim të respektimit dhe vlerësimit të kërkesave dhe propozimeve të dobishme që vijnë nga komunitetet fetare, duke iu referuar kërkesës së vazhdueshme të Myftinisë Shkodër, që sheshi kryesor i saj të ketë emrin: Sheshi "Harmonia".

Nga ana e tij, ambasadori francez vlerësoi shembullin e përfaqësuesve të feve në Shqipëri, me rastin e parakalimit në rrugët e Parisit, duke dëshmuar një model të bukur të një shembulli për t'u ndjekur në marrëdhëniet e mira të komuniteteve fetare në Shqipëri.

Myftiu konfirmoi me këtë rast, se shembujt e harmonisë së besimit që vijnë edhe nga Parisi, si rasti zonjës së krishterë që kërkoi nga imami i Qendrës Islame të Parisit, që i biri të edukohej në xhami, e nxitur nga shembulli i familjes muslimane franceze dhe respekti i fëmijëve ndaj prindërve në Islam, është një model pozitiv nga zemra e Evropës.

Me rastin e kësaj vizite, Myftiu i dhuroi ambasadorit Bernard Fitoussi, pasaportën e profetit Muhammed (a.s), si dhe disa nga simbolet islame të Shkodrës, si xhamia e kalasë, xhamia e Plumbit etj, si shenjë vlerësimi dhe mikpritje.

"Islami
do të qëndrojë
mbi sipërfaqen
e tokës, për sa kohë
që toka bën për jetën
dhe ekzistencën
dhe për sa kohë
që urtësia e Allahut
e ka shkruar
t'i sprovtojë banorët
e saj me të mirë
dhe me të keqe.

Ditën që Islami
mbaron në këtë botë,
kjo botë nuk do të
jetë më, sepse
dielli do të shuhet,
yjet do të
shkapërderdhen
dhe goditja e fundit
do ta palosi
mbarë botën!

Shejkh Muhamed El-Gazali
(22 shtator 1917 - 9 mars 1996)

Ditën e hënë, më 9 mars 2015 Myftiu i Shkodrës, Imam Muhamed Sytari, ka zhvilluar një vizitë pune në Agjencinë Turke për Bashkëpunim dhe Koordinim (TIKA), në Tiranë, ku është pritur nga koordinatori i TIKA-s në vendin tonë, prof. dr. Birol Çetin.

Gjatë takimit të përziemërt, Myftiu ka përgëzuar përfaqësuesin e TIKA-s në vendin tonë, për projektet e dobishme, që ky institucion ka marrë përsipër, në rrugën e ringjalljes dhe meremetimit të gjurmëve të vjetra osmane dhe islame në Shqipëri dhe zbatimin e projekteve sociale në shërbim të qytetarëve.

Gjatë këtij takimi, prof. dr. Birol Çeti, ka konfirmuar vullnetin e institucionit që përfaqëson për të shtuar bashkëpunimin me Myftininë e Shkodrës, sidomos në drejtim të projekteve të dobishme, që lidhen me trashëgiminë islame në qytetin e vjetër të minareve dhe gjurmëve islame.

U diskutua edhe për rastin e xhamisë së Plumbit dhe gjurmëve të disa xhamive të vjetra, monument kulture, për të cilat nuk ka pasur asnjë interesim nga institucionet përkatëse. Myftiu diskutoi edhe për rastin e xhamisë së Sulltan Mehmet

MYFTIU, VIZITË NË AGJENCINË TURKE PËR BASHKËPUNIM DHE KOORDINIM

Fatihut në kalanë e Shkodrës, duke e konsideruar atë si një gjurmë të vjetër, me një rëndësi të veçantë për komunitetin e muslimanëve të Shkodrës dhe vetë Komunitetin Mysliman të Shqipërisë.

Prof. dr. Birol Çetin e ka vënë në dijeni Myftiun se TIKA ka marrë përsipër të ndërhyjë edhe për plotësimin e

xhamisë së bukur të fshatit Trush, e cila pritet të inaugurohet në rastin më të parë, pas përfundimit të ndërhyrjeve të fundit që po bëhen në të.

Myftiu e ftoi koordinatoren e TIKA-s për një vizitë të shpejtë në qytetin e Shkodrës, për të parë së bashku nga afër disa nga vendet e diskutuara në këtë takim të dobishëm.

Ditën e xhuma, më 13 mars 2015, gjatë hytbes së xhumasë në xhaminë e Parrucës, Myftiu i Shkodrës, Imam Muhamed Sytari, ka bërë thirrje për të dhuruar gjak për fëmijët talasemikë dhe të sëmurët e ndryshëm që kanë nevojë për këtë ndihmë njerëzore.

Myftiu ka lajmëruar se pas përfundimit të namazeve dhe lutjeve të kësaj xhumaje, në bashkëpunim me Bankën e Gjakut, në xhaminë e

MUSLIMANËT E SHKODRËS DHUROJNË GJAK PËR TALASEMIKËT

Parrucës, besimtarët do të dhurojnë gjak me qëllim shpëtimin e jetëve dhe ndihmën e nevojtarëve.

Myftiu, imamët dhe besimtarët e shumtë kanë dhuruar nga gjaku i tyre, duke dhënë një mesazh të

rëndësishëm, në shpëtim të jetës dhe në ndihmë të sëmurëve të ndryshëm, që vuajnë nga mungesa e gjakut.

Para mediave të pranishme, Myftiu i Shkodrës ka theksuar se kjo fushatë po kthehet në një traditë të dobishme për Myftininë e Shkodrës, ku herë pas here janë zhvilluar dhurime të tilla për Bankën e Gjakut.

“Unë do të isha shumë i lumtur po të dija se gjaku që dhuruam sot, do të shpëtojë, goftë edhe një fëmijë talasemik a një njeri në nevojë! Kur'ani Famëlartë na mëson se kush shpëton një jetë njeriu, është si të kishte shpëtuar tërë njerëzimin” - ka thënë Myftiu në mesazhin e tij për mediat e pranishme.

Myftinia Shkodër falënderon të gjithë ata që iu përgjigjën thirrjes së saj, sidomos të rinjtë, që nuk hezituan për tu bërë pjesë e kësaj tradite bamirëse dhe njerëzore, në ndihmë të fëmijëve talasemikë.

Myftinia Shkodër në kuadër të aktiviteteve të përkujtimit të Pejgamberit Muhammed (a.s) organizoi ditën e shtunë, më 14 mars 2015, në xhaminë e Parrucës një aktivitet të madh fetaro-kulturor me nxënës dhe nxënëse të kurseve fetare që zhvillohen pranë xhamive të rrethit Shkodër.

Merrnin pjesë rreth 500 nxënës, të shoqëruar me imamët-mësuesit e tyre, prindër, xhematë nga xhamitë pjesëmarrëse, të cilët kishin mbushur plot xhaminë si një ditë xhumaje.

Pas hapjes me lexim nga Kur'ani famëlartë, përshëndeti teologu Arben Halluni, përgjegjës i arsimit pranë Myftinisë Shkodër, i cili gjatë përshëndetjes falënderoi Allahun (xh. sh) dhe të gjithë bashkëpunëtorët e organizimit të këtij aktiviteti me vlera të larta arsimore, kulturore dhe edukative. Ai tha se këto veprimtari kanë për qëllim më shumë se kurrë afrimin e brezit të ri në shtëpitë e Allahut, si garanci për të shpëtuar njeriun e çdo moshe nga humbja e besimit, nga prishja e moralit dhe e personalitetit të njeriut. Teologu Halluni theksoi se, xhamitë janë vatër ku fëmijët dhe të rinjtë tanë mësojnë frymën e vërtetë dhe të drejtë islame, parimet e dashurisë në mes njerëzve, paqes dhe harmonisë me të gjitha

AKTIVITET FETARO-KULTUROR ME NXËNËSIT E XHAMIVE TË SHKODRËS

krijesat e Krijuesit të gjithësisë.

Më pas programi vijoi nga kori i nxënësve më këndimin e salavateve, ilahive, recitimeve për Profetin e Islamit, lexim të Mexhlis-Hadith (porosive profetike), një traditë e re kjo e Myftinisë Shkodër për të tërhequr vëmendjen e besimtarëve rëndësinë dhe vlerën që kanë mësimet profetike në jetën e myslimanit etj.

Gjithashtu gjatë këtij aktiviteti u zhvillua edhe një konkurs fetar midis xhamive pjesëmarrëse dhe në fund një

nga nxënësit lexoi hytben e lamtumirës të dërguarit të Allahut, Muhamedit (a.s).

Disa xhami që morën pjesë më nxënësit e tyre në këtë aktivitet janë, xhamia: Parrucë, Tophanë, Rus, Kiras, Boks, Dragoç, Kullaj, Bardhaj, Mes-Myselimi, Fshati i Ri, Gur i Zi, Golem, Shirq, Muriqan, Luarëz, Vukatanë dhe Barbullush.

Aktivitete të tilla do të zhvillohen edhe në të ardhmen me xhamitë e tjera që kanë kurse të mësim-besimit islam.

Ditën e shtunë, më 14 mars 2015, nën drejtimin e imamatit të xhamisë Tophanë, z. Hysejn Muça, është bërë shtrimi i tapetit të ri të xhamisë. Tashmë, nga dita e sotme, besimtarët frekuentues të kësaj xhamie, do të kenë mundësinë të falen në kushte më të mira, duke iu gëzuar njëkohësisht edhe bamirësisë së njeriut prej besimtarëve të saj, që u bë shkak për këtë mirësi.

SHTROHET TAPETI I RI I XHAMISË SË TOPHANËS

Ditën e sotme, Myftiu i Shkodrës, Imam Muhamed Sytari, zhvilloi një inspektim, për të parë nga afër shtrimin e tapetit të ri në xhaminë e Tophanës. Myftiu nuk la pa falënderuar vëllaun e nderuar Ensar Bekteshi, që kontribuoi nga

pasuria e tij dhe e familjes së tij për të zbuluar këtë xhami.

Myftiu tha se shembujt e kësaj bamirësie duhen përhapur sa më shumë, që qytetarët e Shkodrës të mos harrojnë se në themelet e qytetarisë së tyre islame qëndron edhe kontributi për shtëpitë e Allahut.

Myftiu falënderoi edhe gatishmërinë dhe punën e mirë të imamatit të kësaj xhamie dhe këshillit të saj në shërbim të xhamisë dhe ruajtjes së vlerave më të mira që ajo përcjell ditë pas dite në komunitet.

Myftinia Shkodër shpreh mirënjohjen e saj për këtë bamirësi të z. Ensar Bekteshi dhe fton besimtarët dhe qytetarët e saj të kontribuojnë për pasurimin e mëtejshëm të xhamive të Shkodrës.

المشيخة الإسلامية الشكودية
دار الإفتاء - مدينة شُكُودِرَا
KOMUNITETI MYSLMAN I SHQIPËRISE
MYFTINIA SHKODËR

"O ju njerëz, ata që ishin para jush
u shkatërruan për shkak
të veprimit të gjynaheve,
por edhe sepse paria fetare
nuk ua tërhoqi vëmendjen.
E, kur u zhytën në gjynahe,
u shkatërruan nga ndëshkimi hyjnor.
Prandaj, urdhëroni për të mirë
dhe ndalojeni të keqen,
para se të zbresë ndër ju, ai që zbriti ndër ta!
Dhe, dijeni se urdhërimi për të mirë
dhe ndalimi nga e keqja, nuk jua ndalon rizkun,
as jua afron exhelin!"

- Hz. Aliu (r.a)

Botues:
Myftinia Shkodër
Drejtues:
Imam Muhamed Sytari

Kryeredaktor:
Lavdrim Hamja
Dizajn & Grafik:
Bledar Xama

Tel / Fax:
+355 (0) 224 2081
Nr. llogarie:
100054 UBA - Shkodër

MYFTINIA SHKODER1990
udhaislame@myftinia-shkoder.org
www.myftinia-shkoder.org